

πηρτίζοντο αἱ «περὶ τὰγαθοῦ» πλατωνικαὶ διδασκαλίαι, αἱ μνημονευόμεναι ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους, τοῦ Ἀριστοξένου καὶ λοιπῶν δοξογράφων.

Ἐκ τῆς συντελεσθείσης ἀναλύσεως καταφαίνεται ὅτι ἡ βραχεῖα εἰς ἕκτασιν ἐκ σελ. 130 συγγραφῆ τοῦ K. Gaiser τυγχάνει πολῦτιμον βοήθημα διὰ τὴν ἀρίωσιν τῆς ἐρευνητικῆς ἐργασίας τῆς ἀναφερομένης εἰς τὰ «ἀγραφα» πλατωνικὰ δόγματα. Εἰς τὰς σελ. 559—567 παρατίθεται πίναξ τῶν χωρίων τῶν διαφόρων συγγραφέων οἵτινες παρέχουν πληροφορίας περὶ τοῦ ὑπὸ διαπραγμάτευσιν θέματος. Θὰ ἦτο ἴσως ὠφέλιμον ἐὰν ἐλαμβάνοντο ὑπ' ὄψει καὶ πληροφορίαι τινές, ἃς παρέχει ὁ Εὐσέβιος περὶ τοῦ κατὰ Πλάτωνα ἀγαθοῦ παραλαμβάνων αὐτὰς ἀπὸ τὸ σύγγραμμα τοῦ Νουμηνίου «Περὶ τὰγαθοῦ» (Εὐσέβ. Εὐγγ. Προπαρ 411 C, d, 525b, 539b, 543b, 544a, 819a ἕκδ. G. Didotf). Ἐν 544d τοῦ XI βιβλίου τῆς Εὐάγγ. Προπαρ. παραθέτει ἐκ τοῦ ἔκτου βιβλίου τῆς ῥηθείσης τοῦ Νουμηνίου συγγραφῆς ἀπόφασιν ἐπιβεβαιουσαν ὅτι ὁ Πλάτων ἐταύτιζε τὸ ἀγαθὸν μὲ τὸ ἔν «Οὕτω τοι ὁ Πλάτων ἐκ συλλογισμοῦ τῷ δὲξὺ βλέποντι ἀπέδωκε τὸ ἀγαθὸν ὅτι ἐστὶν ἔν».

Ἀρετὴν χρῆζουσιν ἐξάρσεως παρουσιάζει ἡ συγγραφὴ τοῦ K. Gaiser ὡς πρὸς τὸ ὅτι παραθέτει τὰ κείμενα συνοδεύουσα αὐτὰ μὲ σχολιασμόν. Πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει μας ὅτι τὰ μεταγενεστέρως ἐποχῆς κείμενα τῶν μαρτυριῶν πρέπει νὰ ὑποβάλλωνται εἰς ἀκριβολογικὴν διασκόπησιν, εἴτα δὲ νὰ στηρίζωνται ἐπ' αὐτῶν αἱ προσπάθειαι διὰ τὴν ἀνακατασκευὴν δοξασίων, αἵτινες εἶχον διατυπωθῆ ἀπὸ τοὺς παλαιότερους φιλοσόφους. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη πολλάκις οἱ ἐρευνηταὶ δεικνύουν ὑπερβολικὴν ἐμπιστοσύνην εἰς μεταγενέστερα κείμενα καὶ ἄνευ τῆς προσηκούσης διακριβώσεως ἀναγνωρίζουν αὐτὰ ὡς εἰλημμένα ἀπὸ πρῶγενεστέρως συγγραφέας. Οὕτω ἀναγνωρίσθησαν σημαντικὰ τμήματα τοῦ ἐπ' ὄνοματι τοῦ Ἰαμβλίου φερομένου Προτρεπτικοῦ ὡς προερχόμενα ἐκ τῆς ὁμωνύμου τοῦ Ἀριστοτέλους συγγραφῆς. Εἰς ἔν ἐκ τῶν τμημάτων τούτων καταχωριζόμενον εἰς τὰ Arist. Fragm. τὰ ὑπὸ τοῦ W. D. Ross ἐκδοθέντα ἐν σελίδι 32 περιέχεται προκειμένου νὰ διασαφηνισθῆ ἡ σχέσις τῶν «προτέρων» καὶ «ὕστερων» καὶ ἡ ἀκόλουθος περικοπὴ «αἰτία τε μᾶλλον τὰ πρότερα τῶν ὕστερων» ἐκείνων γὰρ ἀναιρουμένων ἀναιρεῖται τὰ τὴν οὐσίαν ἐξ ἐκείνων ἔχοντα, μήκη μὲν ἀριθμῶν, ἐπίπεδα δὲ μηκῶν, στοιχείων δὲ αἱ ὀνομαζόμεναι συλλαβαί». Ἡ χειρόγραφος παράδοσις παραδίδει τὸν τελευταῖον στίχον κατ' ἀντίθετον διάταξιν «στοιχεῖα δὲ τῶν ὀνομαζόμενων συλλαβῶν». Ἡ παραδιδόμενη γραφὴ δὲν ἐγένετο ἀνεκτὴ ὑπὸ τῶν ἐκδοτῶν, διότι ἀνατρέπει τὴν παραδεγεγμένην σχέσιν στοιχείου ὡς προτέρου καὶ τῆς συλλαβῆς ὡς ὕστερου. Διὰ τοῦτο οἱ ἐκδοταὶ προέβησαν εἰς μεταβολὴν τοῦ παραδεδομένου κειμένου.

Ἐν προκειμένῳ ὁμοῦς πρέπει νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψει ὅτι εἰς μεταγενεστέρους χρόνους ἡ λέξις «συλλαβὴ» λαμβάνεται καὶ εἰς τὴν σημασίαν τοῦ ἀπλοῦ γράμματος, τοῦ στοιχείου, (βλ. Μ. Τσουκαλά, Ἀνέκδοτοι φιλολογικαὶ καὶ ἰδιωτικοὶ πάπυροι, ἐν Ἀθήναις 1962, σελ. 68), ἡ δὲ λέξις «στοιχεῖον» λαμβάνεται ὡς ἐνδεικτικὴ τῆς ἐκ γραμμάτων ἀποτελουμένης ἐνότητος, δηλ. τῆς λέξεως. Ὁ Χρῦσιππος κατὰ μαρτυρίαν τοῦ Γαληνοῦ (βλ. Stoic. V. Frag. Argum II 45, 11) ἐκάλει στοιχεῖα ὄχι μόνον τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου ἀλλὰ καὶ τὰς ἐξ αὐτῶν συναπαρτιζόμενας λέξεις «εἴτα ἐξ αὐτῶν γενναῖσθαι τὸ τε ὄνομα καὶ τὸ ῥῆμα καὶ τὴν πρόθεσιν ἄρθρον τε καὶ σύνδεσμον, ἃ πάλιν ὁ Χρῦσιππος ὀνομάζει τοῦ λόγου στοιχεῖα». Κατὰ ταῦτα εἶναι δυνατόν νὰ διατυπώσωμεν τὴν γνώμην ὅτι ὁ τελευταῖος στίχος τῆς περικοπῆς ἔδιδεν ὀρθὸν νόημα ἐπὶ τῇ βάσει γλωσσικῆς χρήσεως, ἥτις ἐλάμβανε τὴν συλλαβὴν ὡς δηλωτικὴν τοῦ στοιχείου τοῦ ἀλφαβήτου καὶ τὸ στοιχεῖον ὡς δηλωτικὸν τοῦ στοιχείου τοῦ λόγου Ἐκ τούτου συνάγεται ὅτι ἔχει ἐπιπροσθέτως παρεμβληθῆ ἡ ὅλη περικοπὴ παρὰ τινος λογίου ἐπιδιώκοντος νὰ δείξῃ ἐμπειρίαν περὶ τὴν ἐξειδικασμένην γνώσιν τῆς γλωσσικῆς χρήσεως. Ὅθεν εἶναι φανερόν ὅτι χρειάζεται μεγάλη προσοχὴ ὡς πρὸς τὰ κείμενα τῆς μεταγενεστέρως ἐποχῆς προκειμένου νὰ χρησιμοποιηθοῦν ὡς μαρτυρίαι πρὸς ἀνασύνθεσιν ἀντιλήψεων τῶν παλαιότερων φιλοσόφων.